

YAZARLAR

22 Ekim 2018

Cevdet YILMAZ
 100.Yıl, Patrik ve Karadeniz'de Rum Köyleri (!)

2019 Millî Mücadele'nin yüzüncü yılı. Bu tarih Samsun için çok önemli ve 100 yılda bir gelen fırsat aynı zamanda. Samsun Kültür Sanat Platformu Derneği olarak (Prof. Dr Metin Eker başkanlığında) Samsun Valiliği ve Samsun Büyükşehir Belediyesi nezdinde (destek isteme anlamında), bir yıldan az bir süre kala bu önemli tarihte neler yapmamız gerektiğini anlatmaya çalıştık. Misal; gelecek yıl Samsun Türk Dünyası Başkenti olmaya aday olabilir, böylece Türk Dünyası nezdinde Türkiye'nin kurtuluşa giden yolda Samsun'un önemi ve önderliği pekiştirilmiş olur, Samsun'u Türk dünyası nezdinde tanıtırız gibi hayaller kurduk, girişimlerde bulunduk. Lakin netice alamadık derken bir şans doğdu ve Cumhurbaşkanımız himayelerinde bir taahhüt alındığını medyadan öğrendik. Sonucunu bekleyip göreceğiz.

Dost uyur, düşman uyumazmış. Biz Millî Mücadelenin 100. yılı derken (yine medyadan öğrendiğimize göre) Yunanlılar da meğer o günü bekliyorlar, gizli gizli hazırlık yapıyorlarmış. Onların iddiası ve hazırlığı da "Pontus Soykırımı"nın 100. yılıymış. Soykırım masalını tüm dünyaya yutturan Ermenilerden cesaret alan Rumlar nasıl olsa Türkler balık hafızalı, eskiyi çoktan unutmuşlardır diyerek harekete geçmişler bile. Yöneticilerimiz sağ olsunlar bir huzursuzluk çıkmasın, duyulana kadar canımız gereksiz sıkılmasın diye Fener Rum Patriği'nin 16 Ekim 2018'deki Samsun ve Bafra ziyaretini gizli tutsalar da, mızrak çuvala sığmadı ve patriğin ziyaretinden haberdar olduk. Patrik Samsun'a gelmiş, Bafra'ya gitmiş, yıkık bir kilisede ayin yapmış / dua etmiş. Samsun'da ve tam 100. yılın arifesinde bu ne tesadüftür, nasıl bir iştir diye elbette işkillendik. Bafra'nın Çağşur (Esençay) köyünde katliama uğrayanlar Türkler, Türkleri katledenler de Rumlar (bkz. <https://www.youtube.com/watch?v=MgQqAfX9ais>). Patrik o kadar yolu bizim şehitlerimize dua etmek için gelmeyeceğine göre (öyle olsa köyün camisinde mevlit okutur, bizim din görevlimizi de yanına çağırır gazetecilere dönüp çekin bir Ramazan ayı iftar pozu derdi, biz de ezelden kandırılmaya alışık olduğumuz için yaşasın dostluk derdik!). Lakin, güzide basınımız da atlatılmış olmalı ki hangi niyetle oraya gitti, ajandası neydi anlamadık. Anladığımız bir şey varsa o da (girişte belirttiğim gibi) biz 100. yılı kültür - sanat etkinlikleri ile (sazlı-sözlü) kutlamayı düşünürken, Rumların farklı bir hazırlık içinde olduğunu görmüş olduk. Şimdi konu başlığına gelelim. Mübadeleden önce Rumlar nerelerde yaşıyordu? Şehirleri biliyoruz, bir miktar nüfus (Samsun'da olduğu gibi) şehirde belli mahallelerde yaşıyordu. Misal Kadıköy'de. Fakat köylerdeki durum neydi? Bu soru çok önemli. Şimdi coğrafyacı gözüyle meseleyi açalım; Samsun'dan başlayarak Sinop, Kastamonu, Bolu, Sakarya ekseninde köyler mahallelerden meydana gelir. Bir muhtarlık en az 3, bazen 5, bazen 7-8 mahallenin birleşimiyle oluşur. Mahalleler arasında da 1-2 km mesafe vardır.

DİĞER YAZILARI

Engelsiz Eğitimi

Merhamet Eğitimi

Kırsal Kesimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri - II; Aylık Sabit Gelir İhtiyacı

Kırsal Kesimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri - I, Köylü Nüfus - Çiftçi Nüfus Meselesi

Yirmidokuzuncu Gün

Mavi Balina, Bilgisayar Oyunları, AB Proje Destekleri

Challenger'dan Discovery'ye Ders Almak, Ders Çıkarmak

Yurtdışına İşgücü Göçü

Samsun'da Şehir İçi Ulaşımın Geleceği

Su (Şirketi) Savaşları

Yazarın Tüm Yazıları

Yazarlar

Ali Yılmaz ERGEN
 ÇOK ÖNEMLİ BİR HİBE

Mustafa GENÇ
 BAYRAMA HAZIRLANIYORUZ

Prof. Dr. Osman DEMİR
 SIFIR REEL FAİZ ORANI
 HEDEFLEMENİN AVANTAJ VE
 DEZAVANTAJLARI

Kenan ÖZTÜRK
 Şehitlik nasip olmadı
Hikmet KURADA
 ATATÜRK VE DİN

Böylece muhtarlık anlamında bir köyün dış sınırları 5-6 km çapında olabilir ve mahalleler bu daire içinde gelişigüzel dağılmıştır.

Diğer yandan Türkiye'de ve Türkçede "köy" kavramı çok geniştir. İstanbul'dan Samsun'a gelen birisi 'nereye gidiyorsun' sorusuna 'köye gidiyorum' der. Samsun'dan ilçesi Ayvacık'a gidene sorarsanız yine köye gidiyorum, ilçe merkezinden A köyüne giderseniz yine köye gidiyorum, A köyünün herhangi bir mahallesine gittiğinde yine köye gidiyorum. Nihayet köy içinde 7-8 haneden; yukarıda olan aşağıdakine giderse aşağı köye, aşağıdaki yukarı giderse yukarı köye gidiyorum der. (İstanbul'daki milyon nüfuslu Kadıköy'ü, Bakırköy'ü, Samsun'da Tekkeköy'deki Lojistik köyü, Antalya'daki tatil köylerini saymıyoruz bile). Bizde köy kavramı böyle bir şey.

Sözün kısası bölgemizde ve ilimizde muhtarlık anlamında 1 köy 5-6 mahalleden meydana gelir ve biz mahallelere, hatta mahalleden de uzakta tek başına bir meskene bile köy diyoruz. Mübadele öncesine gidersek, 5 mahalleli bir köyün 1 veya 2 mahallesi Rum olabilir. Misal A köyü 5 mahalle, 100 hane ve yaklaşık 500 nüfusa sahiptir. A köyünün 1 mahallesi Rumdur ve 20 hanede 100 kişi yaşamaktadır. Şimdi dikkat; içten bakıldığında A köyünün bir mahallesi Rum'dur, dıştan / uzaktan bakıldığında ise Rumlar A köyünde yaşamaktadır. Lütfen bu nüansa dikkat edin, çünkü konunun özü burası.

Bu şekilde misal, Bafra'nın 20 köyünde Rumlar yaşamaktadır. İçten bakıldığında bu 20 köyün her biri birkaç mahalleden meydana gelmekte ve bunların bir ya da iki mahallesinde Rum nüfus varken, dıştan bakıldığında ise (idari açıdan diyelim) Bafra'nın 20 köyünde Rum vardır.

Sonra zaman geçti, mübadele oldu, Rumlar gitti, Türkler geldi. Geçmişe dönüp baktığımızda Bafra'nın A, B, C köylerinin birer mahallesinde Rumlar yaşarken, biz birden bire, sırf bilgisizliğimizden ve gafletimizden dolayı toptancı oluverdik ve "Bafra'nın A, B, C köyleri Rum köyleriydi" demeye başladık. Kendi kendimize tekrar ederek zihnimize de böyle yerleştirdik. Dahası Ermeniler köyleri terk etmiş, şehirlere yerleşmiş, aradan 100 yıl geçmiş, biz şimdi dönüp o köyler için de (tıpkı Rum köyüydü der gibi) Ermeni köyüydü, Süryani köyüydü diyoruz. Yaşamışlar, gitmişler demeyi bilmiyoruz, lafın nereye gittiğinden de haberimiz yok. (Yakında dedesini unutan, -babaları geçim sıkıntısından dolayı köyü bırakıp İstanbul'a göç ettiği için İstanbul'da doğup büyüyen- torunlar bir zaman sonra kendi köyelerine dönüp "dedem bu köyde yaşıyormuş, dedeme ne yaptınız?" derse şaşırmanın, çünkü bu kafa bizi oraya doğru götürüyor).

Bafra'da olduğu gibi Sinop'ta da, daha batıdaki illerde de bir kısım köylerde Rumlar yaşamıştır, bu doğrudur. Bu köylerin çok azında, belki birkaç tanesinde köyün tamamı (mahalleleri ile birlikte) Rum nüfus olabilir bu da doğrudur. Fakat diğerlerinde, yani 5 mahalleli bir köyün bir mahallesi Rum olabilir ve 500 nüfus içinde 100 nüfus Rumdur. Şimdi biz aynı toptancı yaklaşımla ve aradan geçen zaman içinde toplumsal hafızamız zayıfladığı, hainlerin yazılarını da referans almaya başladığımız için, 5 mahallesinden 1 tanesi Rum olan köyler için; "şu şu köylerde Rumlar yaşıyordu" yerine, "şu şu köyler Rum köyüydü" demeye başladık. Durup dururken, hiç te gereği yokken hepsini silme Rum köyü yaptık. Ve zaman geçti bu günlere geldik, şimdi (arkalarına dünyayı alıp) bize soruyorlar (ve demedi demeyin) soracaklar; A köyünde 500 nüfus vardı. Siz de kabul ediyorsunuz ki o köy Rum köyüdür, eee, 100 kişi mübadeleyle gitti (kayıtları var), peki geri kalan 400 Rum ne oldu? İşin püf noktası işte burası... Gaflete bakın ki (şayet kasten böyle yönlendirildiysek, ihanete bakın ki) biz bu köylerdeki geri kalan ve çoğunluğu oluşturanların Türk olduğunu unuttuk. O köylerin karma nüfusa sahip olduğunu görmezden geldik, bir mahallesinde

Rumlar yaşıyor diye (zaman içinde) köyün tamamını Rum köyü yaptık, sonuç?

"Geri kalan Rumlar ne oldu? Bu Rumlara ne yaptınız?"

Görünen o ki soykırım iddialarının bir kısmını bu teze dayandıracaklar ve bizden hesap sormaya kalkacaklar. Çünkü mübadele ile gidenler gitti, asiler/suçlular cezasını buldu, bu takdirde soykırım kime yapıldı? Ya da (bildiğimiz kadarıyla ellerinde başka malzeme olmadığına göre) soykırım iddiasının altını neyle dolduracaklar? Bu adamlar 100. Yılı festival yapmak için beklemiyorlar, mutlaka bir niyetleri var, peki ne? Ne yapacaklar? Naçizane benim görüşüme göre saldıracakları alanlardan biri bu, diğerlerini zaman içinde göreceğiz. Değerli okuyucular, herkesten alim olmasını bekleyemezsiniz. Fakat arif olmak için alim olmaya gerek yoktur. Tehlike kapıdadır. Haklıyken haksız duruma düşebiliriz. (Ermeni soykırım masalı buna güzel bir örnektir. Ne kadar mesafe alındığı da malumdur. Neredeyse tazminat isteme safhasına geçmek üzereler). Biz bize bakalım. Diyoruz ki; yöneticilerimiz yönettikleri ilin, ilçenin, şehrin, kasabanın, köyün özelliklerini, hassasiyetlerini bilmek zorundadır. Sayın cumhurbaşkanımızın talimatıyla 81 il'e en az 1 üniversite kurulurken bu üniversitelerin bir görevi de yerel özellikleri araştırmaları ve yöneticilere ve ilgililere bilgi altyapısını hazırlamalarıdır. Maalesef üniversitelerimiz bu duyarlılıkta olmadıkları gibi, "bilim fendir, sosyal bilimler bilim değildir" diyecek kadar cahil üniversite hocalarının, projelere destek verirken Fen Bilimlerini kayırıp Sosyal Bilimleri yok farz eden, projelerine destek olmayan, onların bu tür çalışmalarına destek olmadıkları gibi bunları fasa fiso gören rektörlerin olduğu bir ülkede yaşıyoruz.

Üniversite böyle de, ya şehir ve toplum? Her şeyi en iyi bilen idarecilerimizin de yönettikleri yerlerin özelliklerinden çoğu zaman haberdar olmadıklarını görüyoruz. Dil sürçmesi olmuştur diye geçiştirdiğimiz nice saçmalıklarına şahit oluyoruz. Araştırmazlar, gerek de duymazlar, istisnalar hariç yapılan araştırmalara destek vermezler, kısaca (bölgesi ile ilgili kültür yayınları yoktur, destek de olmazlar anlamında) çoğu kitapsızdır ve kültür deyince bilgi değil festival akıllarına gelir. Burada, iki üç yıl gibi kısa aralıklarla yer değiştiren, gelir gelmez ne zaman tayini çıkacağı belli olmayan mülkî amirleri fazla suçlayamayız, fakat (en az 4 yıl görevde kalan ve hayatı o yerde geçen) belediye başkanlarının, o bölgenin vekillerinin ve diğer yerel idarecilerin bu şuurda olmalarını beklemek en doğal hakkımızdır.

Samsun için soralım, gelmiş-geçmiş idarecilerimizin, vekillerimizin, iş adamları, sanatçı ve akademisyenlerimizin, çocuklarımızı yetiştiren bilinç kazandırmalarını ümit ettiğimiz öğretmenlerimizin ne kadarı Samsun'u yeterince tanıyor? Yakın geçmişte bu topraklarda neler yaşandı? Burası nasıl vatanlaştırıldı? Dostumuz kim, düşmanımız kim? Ne kadarı bu şuurda sahip? Bugüne gelirse; Patriği kim davet etti, kim rehberlik etti, niyetini soran oldu mu, onları daha konuşmadık bile. Bu arada çok şükür ülkemizde seyahat özgürlüğü var, Patrik de vatandaşımız sayılır ve istediği yere gider. Biz işin orasında değiliz. Bizim yöneticilerimiz bu işin neresinde? Yaklaşan tehlikenin farkındalar mı? Böyle bir tehdit ve tehlikeye karşı bilim insanlarından yardım almayı düşünürler mi? Sempozyum ve diğer bilimsel etkinliklerle şehirde farkındalık yaratacak, ilgili yönetici ve bürokratlara bilinç kazandıracak faaliyetlere ön ayak olurlar mı? "Şu kadar köyde Rum nüfus vardı" ile "Şu kadar köy Rum köyüydü" söylemi arasındaki farkı fark edebilecek kadar konuya eğilirlir mi?

Dahası, Rum'un (kelime anlamının) Roma'dan geldiğini, eski Roma İmparatorluğu topraklarında yaşayanlara Rum (Rûm) dendiğini, Mevlana

Celaledin Rumî adının ve Rumî takvimin aynı kökten geldiği, Anadolu'nun eski adının Rumeli olduğu, Sivas Vilayetinin eski adının bu yüzden Vilayet-i Rum olduğu, (ilimiz Samsun'un merkezi olduğu Canik Sancağı'nın da bir zamanlar bu Vilayet-i Rûm'a bağlı olduğunu), Balkanlar ele geçirilince Anadolu'ya Rumeli dendiğini, hasılı kelam Samsun'daki Rumların Yunan (Helen) anlamındaki Rumlarla bir ilişkisi olmadığını, Roma İmparatorluğu zamanından beri bu topraklarda olduklarını, adamların bizim gafletimiz ve bilgisizliğimizden yararlanarak, sanki mübadeleyle giden Rumlar Yunan vatandaşıymış, sözde soykırıma uğrattığımızı iddia ettikleri de Yunanlı gibi tamamen tarihi gerçeklere aykırı olan daha birçok hususu bu toprakların idarecileri ve bu topraklarda doğup büyüyen, bu bölgenin ekmeğini yiyen kaç kişi farkında? 19 Mayıs 2019'a az kaldı, idarecilerimizin Amazonlarla ilgili mitlere ayırdıkları zamanın ne kadarını bu gerçek gündem için ayırdıklarını hep birlikte göreceğiz. Bu konuda bizi haksız çıkarır, mahcup ederlerse kendilerine ayrıca teşekkür ederiz. Neyse, biz tarihe not düşmüş olalım. Bu kadar sözden sonra üniversitedeki hocalar bizi uyardı demesinler de!

[Samsunspor](#) [Samsun Haber](#) [Samsun Kaza](#) [Samsun Hava Durumu](#) [Samsun Son Dakika](#) [Ordu Haber](#) [Tokat Haber](#) [Sinop Haber](#) [Bafra Haber](#)

[Künye](#) [İletişim](#) [Reklam Hizmetleri](#) [Yayınlarımız](#) [Gizlilik Sözleşmesi](#) [Kullanıcı Sözleşmesi](#) [İnsan Kaynakları](#)

Telif Hakkı © 2019 Haber Gazetesi Tüm hakları saklıdır. İzinsiz ve kaynak gösterilmeden yayınlanamaz.

hızWeb
